

FOTO: KOEN SUYK

GAAT MIJN BAAN ERAAN?

➔ De regels voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen op sportaccommodaties worden verder aangescherpt. Wat zijn de gevolgen voor golfbanen?

HET DONKERSTE SCENARIO: vanaf 2020 mogen er op de Nederlandse golfbanen van de overheid geen chemische bestrijdingsmiddelen worden gebruikt. Geen gram, geen korrel, geen druppel.

De gevolgen laten zich raden: greens en ook fairways en tees die ziek worden, die last krijgen van schimmels, andere ziektes en onkruiden, waarvoor geen bruikbaar medicijn mag worden gebruikt. Een rampscenario, een nachtmerrie voor baaneigenaren en hoofdgreenkeepers. En voor de 375 duizend Nederlandse golfers, die hun sport zullen moeten beoefenen op banen die daar eigenlijk niet meer geschikt voor zijn.

Gaat dat ook gebeuren? Dat ligt aan de golfmarkt zelf. Om een belangrijk beeld te schetsen: de totale oppervlakte van de Nederlandse golfbanen is groter dan de bij natuurliefhebbers zo geliefde Oostvaardersplassen. En het overgrote deel van de banen is in de loop der jaren al steeds natuur- en milieuvriendelijker onderhouden.

Jaren terug introduceerde de Nederlandse Golf Federatie al het programma Committed to Green en nu kunnen

banen een internationaal erkend GEO-certificaat behalen – als bewijs van goed groen gedrag en duurzame bedrijfsvoering.

Dit alles is niet aan de aandacht ontsnapt van belangrijke partijen als de Vogelbescherming Nederland en de Natuur- en Milieufederaties. De eerste organisatie heeft samen met de Nederlandse Golf Federatie het programma Committed to Birds opgestart en de NMF en de NGF zijn afgelopen zomer een samenwerking aangegaan om 'de verduurzaming van de golfsport verder te stimuleren en te ondersteunen met gezamenlijke initiatieven'.

GREEN DEAL – De voor golf zo belangrijke kennis van de NMF betreft in het bijzonder onderwerpen als duurzame energie, communicatie en chemievrij beheer, zo zeggen de twee partijen in een artikel dat is geplaatst op de website van de Natuur- en Milieufederaties.

NGF-bestuurslid Marieke van Rhijn zegt in dat stuk: 'Dat laatste aspect is bijzonder actueel. Samen met andere partijen in de sport streven we naar een zogenaamde Green Deal met de overheid. We hebben tot 2020 de tijd om aan te tonen dat er al een duurzaam en groen beleid wordt gevoerd als het om aanleg en onderhoud van golfbanen gaat. Ik hoop en denk dat de samenwerking tussen NGF en NMF een oplossing dichterbij kan brengen.'

'We hopen dat de Green Deal bijdraagt aan het ontwikkelen van alternatieven voor chemische bestrijdingsmiddelen', aldus Corinne de Jonge van Ellemeet van de NMF. 'Dat proces moet wat de Natuur- en Milieufederaties betreft ook echt worden versneld.'

Met de citaten van beide bestuurders is de kern van een mogelijk probleem samengevat. Een uitdaging die uit twee woorden bestaat: Green Deal.

NOODGEVALLEN – De sportwereld heeft met de Green Deal van de overheid tot 2020 de kans gekregen aan te tonen dat er een alternatief is voor het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen en dat de sector reeds duurzaam beheert.

Voor de golfwereld, aangevoerd door de NGF, is daar druk mee bezig. Men hoopt dat op zo'n goede manier te doen dat het Ministerie van Infrastructuur en Milieu uiteindelijk ook inziet dat er bij noodgevallen op beperkte schaal een beroep mag worden gedaan op middelen die elke golfbaan in zijn 'medicijnkastje' heeft staan.

► FOTO LINKS: EEN VAN GOLFBANEN DIE HET AANTAL CHEMISCHE BESTRIJDINGSMIDDELEN PROBEERT TE BEPERKEN, IS MIDDEN-BRABANT.

► BETERE LUCHTCIRCULATIE EN MINDER VAAK, MAAR LANGER BEREGENEN KAN SCHIMMELZIEKTES ALS FUSARIUM (FOTO 1) EN DOLLARSPOT (FOTO 2) HELPEN VOORKOMEN.

FOTO'S: NGF

Want hoe je het wendt of keert, golfbanen moeten nu in sommige gevallen gebruik kunnen maken van chemische bestrijdingsmiddelen. Niet uit gemakzucht, maar om de courses geschikt te houden voor de golfsport. En dat zal in 2020 waarschijnlijk ook nog het geval zijn.

De Green Deal is echter niet de oplossing, maar een manier om tot een oplossing te komen. Het is zeker geen escape. De NGF snapt dat. 'De Green Deal is een mooie kans om golfbaanbeheer op een hoger niveau te krijgen', zegt Joris Slooten, die bij de NGF onder andere de portefeuille banen beheert. 'Baanbeheerders zullen dan wel hun verantwoordelijkheid moeten nemen. En wat de chemische bestrijdingsmiddelen betreft: het gebruik ervan is symptoombestrijding. We moeten de oorzaken aanpakken.'

ONDERSCHATTING – Tal van experts en hoofdgreenkeepers hebben het door. Maar tal van golfbanen nog niet. En die nemen dus nog niet hun verantwoordelijkheid.

Dat wordt wel bewezen door het relatief geringe aantal clubs dat GEO-gecertificeerd is. Clubs die werken aan een zo groot mogelijke beperking van het gebruik van ongewenste middelen. Dat zijn er 54, zo werd eind november tijdens een ledenvergadering van de NGF meegedeeld. Er zijn er daarnaast circa 25 die bezig zijn om zo ver te komen. De Federatie heeft als doelstelling dat er in 2016 75 banen zijn die voldoen aan de eisen die GEO stelt. Dat klinkt aardig, maar ons land telt momenteel ruim 165 banen.

Onderschatting is het grootste probleem. Voor veel baaneigenaren – clubs en commercieel – is 2020 nog ver weg. Men heeft vaak de illusie dat er simpelweg kan worden overgestapt naar andere en nieuwe 'wondermiddelen' ☹

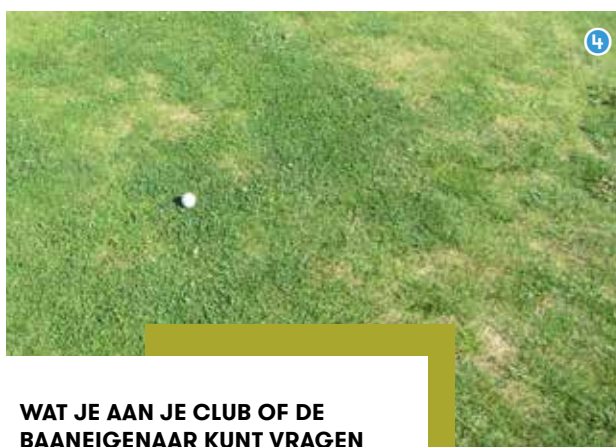
ONDERSCHATTING IS HET GROOTSTE PROBLEEM. VOOR VEEL BAANEIGENAREN IS 2020 NOG VER WEG

➔ die de problemen als sneeuw voor de zon laten verdwijnen. Middelen die voldoen aan de eisen die de overheid gaat stellen. En sommige producenten van onderhoudsmiddelen voor golfbanen helpen mee om een rookgordijn te creëren: met hun producten zou je zonder al te veel problemen kunnen voldoen aan de regelgeving.

‘Onzin’, zegt Jan van Mondfrans, die jarenlang in de ‘golfgrasindustrie’ werkte. Eerst bij Barenbrug en later in zijn eigen bedrijf ProGrasS. Van Mondfrans was jarenlang baancommissaris op ‘de Pan’ en hij adviseert nu een aantal golfbanen. ‘Verhalen over producten die Green Deal-proof zouden zijn, kloppen niet. Maar het vervelende is dat deze hele problematiek onvoldoende leeft bij de banen, hun managers, baancommissies en besturen/directies. Bij veel banen althans. Tot clubs in 2020 een brief krijgen dat er geen chemische bestrijdingsmiddelen mogen worden gebruikt. Tja, dan kun je er ook zeker van zijn dat de Algemene Inspectiedienst, de AID langskomt om een controle uit te voeren.’

GEZOND LEVEN – ‘Vooralsnog kunnen we op golfbanen niet zonder deze middelen’, zegt Van Mondfrans. ‘Net als mensen en dieren kan ook gras ziek worden. Dan moet je in een uitzonderlijk geval iets kunnen gebruiken. Niet omdat een green er bijvoorbeeld niet mooi uitziet, maar omdat de bal niet goed rolt. Dan heb je het over de speelkwaliteit van een baan. Die kan in het geding komen.’

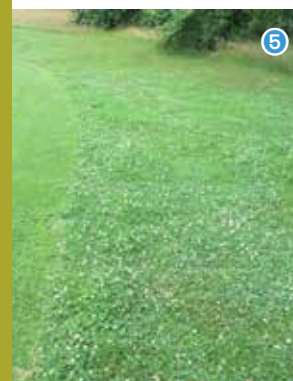
Gezond leven kan ziektes grotendeels voorkomen, maar niet helemaal. ‘Dat geldt zeker voor golfbanen’, zegt Van Mondfrans. ‘Te beginnen met zorgen voor een goede waterafvoer en minder sproeien. Want te veel vocht is funest. Jarenlang hebben we in golf letterlijk het beeld gehad dat prachtige groene fairways de norm waren. Op veel banen, waaronder ‘de Pan’, zijn we dat al kwijtgeraakt. Fairways mogen in droge zomerperiodes best geel of bruin worden. Maar veel golfers willen liefst het hele jaar door lekkere groene, volle fairways. Zodat de bal als het ware is opgeteed. Het spijt me, dan moet je maar leren om een bal van een harde ondergrond te slaan. Op “de Pan” hebben we het watergebruik in tien jaar tijd van dertigduizend naar achttien duizend kubieke meter teruggebracht. En er zijn gelukkig tal van andere banen die ook veel minder water gebruiken.’ Ook overmatig gebruik van kunstmest is een probleem. ‘Gras krijgt daar een soort welvaartsziekte van’, zegt Van Mondfrans. ‘We kunnen het gebruik van ongewenste middelen, van kunstmest en van water op elke golfbaan terugdringen’, aldus Van Mondfrans. ‘Maar je kunt niet zomaar een heel andere onderhoudsstrategie toe te passen. Voor een ander beleid heb je een paar jaar nodig. Er zijn in ons land tal van creatieve mensen die ervoor zorgen dat we de goede kant op kunnen gaan. Maar er is ook het probleem dat op te veel clubs baancommissarissen rondlopen die geen verstand van de materie hebben. Maar die de greenkeepers weleens zullen vertellen hoe zij hun werk moeten doen. Daar zal echt verandering in moeten komen.’ ➔

WAT JE AAN JE CLUB OF DE BAANEIGENAAR KUNT VRAGEN

Als je wilt weten in hoeverre je club al bezig is met een goed en ‘groen’ beleid, dan zijn dit belangrijke vragen die je aan het management, de baancommissie, het bestuur of de directie kunt stellen.

1. Zijn wij GEO-gecertificeerd, is duurzame speelkwaliteit geborgd op bestuursniveau en wordt hier structureel invulling aan gegeven?
2. Is er een baanbeheerplan en vindt hier monitoring op plaats?
3. Vindt er structureel communicatie plaats over duurzame speelkwaliteit met leden en bezoekers?
4. Wordt op integrale wijze en op de lange termijn gewerkt aan kwaliteitsontwikkeling van de golfbaan volgens het ‘Integrated Turfgrass Management-model*’?
5. Wordt onze golfbaan/-club geadviseerd door een onafhankelijke adviseur?

- FOTO 3: SCHADE AANGEBRACHT DOOR ENGERLINGEN.
- FOTO 4 EN 5: TE VEEL OF TE WEINIG BEREGENEN EN/OF TE KORT MAAIEN ZIJN OORZAKEN VAN ONKRUIDEN OP GREENS EN ROUGH.

FOTO'S: NGF

* Bij Integrated Turfgrass Management draait het om het zorgvuldig afwegen en vervolgens integreren van alle onderhouds- en beheermethoden die de ontwikkeling van de grasmat optimaliseren. Uitgangspunt is een gezonde grasgroei en een duurzame speelkwaliteit.